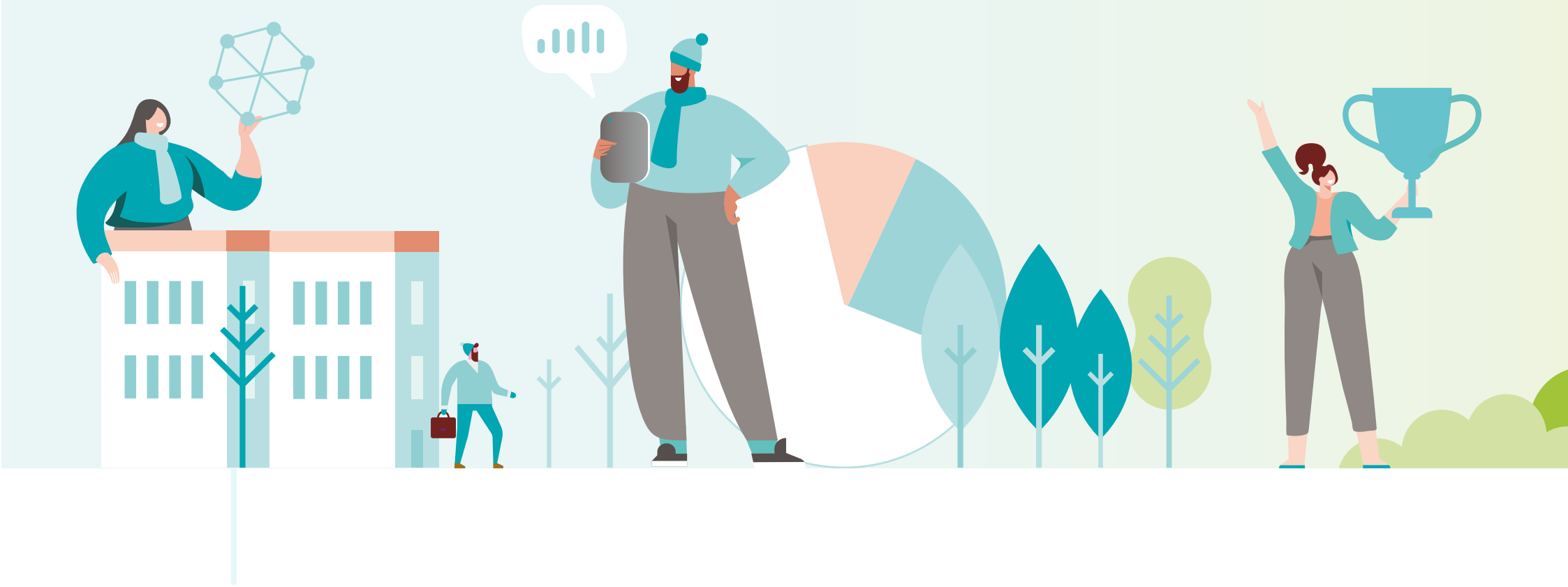
RINNEKOTI

Rinnekodin vastuullisuusraportti 2020

Rinnekoti on rohkea kehitysvamma-alan osaaja. Pääkohderyhmämme ovat kehitysvammaiset ja autismikirjon henkilöt. Tehtävämme on olla lähimmäinen tukea tarvitsevalle - tarjota jokaiselle omanlainen arki ja koti.

TAMMI-HELMI-MAALISKUU

Rinnekoti yhdistyi osaksi Diakonissalaitosta 31.12.2019.

HUHTI-TOUKO-KESÄKUU

Työllistymisen ja osallisuuden tuen palvelujen toimintakeskuksien toimintaa supistettiin koronavirustilanteesta johtuen.

Työllistymisen ja osallisuuden palveluita alettiin tuottaa livelähetyksinä ja kotiin vietävinä palveluina.

HEINÄ-ELO-SYYSKUU

Omakoti Sofia muutti Espoon Matinkylään.

Toimintakeskus Aarre avattiin Espoon Lakistoon elokuussa.

Esteetön frisbeegolf-puisto Lakisto Frisbeepark avattiin Espoon Lakistossa.

Syyskuu: Asiakastyytyväisyys-kyselyn 2020 tulos 4,5/5.

LOKA-MARRAS-JOULUKUU

Lapsi- ja perhepalvelut laajenivat Vaasaan, Pienryhmäkodit Aada ja Isla avautuivat.

Lokakuu: Yhteistyössä ohjelmisto-yhtiö Futuricen kanssa toteutetussa TUNNE-projektissa kehitettiin pelillinen työkalu tunteiden johtamiseen. Peli lanseerattiin.

Lokakuu: Akustiikkapilotti valmistui toimintakeskus Tarmolassa.

Lokakuu: Rinnekoti käynnistää Porissa kahden uuden asumis-yksikön rakennustyöt.

Marras-Joulukuu: Avasimme uudet yksiköt Esposeen, Pajula ja Viljala. Pitkäaikaisen laitoshoidon viimeiset yksiköt lakkautettiin.

Sisällys

1. Liiketoimintajohtajan katsaus 7

2. Tiivistelmä konsernin vastuullisuusraportista..... 10

3. Ihmistä lähellä – Rinnekodin toiminta ja keskeiset tulokset vuonna 2020 18

4. Asiakaskokemus – Lähimmäisyys ja läsnäolo 24

5. Henkilöstökokemus – Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö 28

6. Rohkea alan kehittäminen – Yhteistyötä tärkeiden sidosryhmien kanssa 32

7. Hallittu kasvu ja uudistuminen 40

1. Liiketoimintajohtajan katsaus

Vuonna 2020 Rinnekodin toiminta jatkui yhtenä Diakonissalaitoksen toiminta-alueena, visiomme mukaisesti ihmistä lähellä.

Vuonna 2020 Rinnekodin toiminta jatkui yhtenä Diakonissalaitoksen liiketoiminta-alueena, visiomme mukaisesti ihmistä lähellä. Yhdistyminen Diakonissalaitoksen kanssa oli luonteva askel, sillä meillä on pitkä yhteinen historia ja arvopohja. Yhdistyminen antoi meille entistä vahvemmat hartiat vastata palveluiden tuottamisesta ja palveluprosessien kehittämisestä.

Rinnekodin toiminnassa vastuullisuusnäkökulmat ovat olleet aina läsnä ja ne syvenivät entisestään, kun loimme yhdessä henkilöstön kanssa koko Diakonissalaitoksen yhteisen vastuullisuusohjelman. Vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen isomman kokonaisuuden alle: 1) Ilmastokestävyys ja resurssitehokkuus, 2) Yhteisöllisyys ja 3) Yhdenvertaisuus. Vastuullisuusohjelmastamme voit lukea lisää Diakonissalaitoksen vastuullisuusraportista.

Vuosi 2020 oli Rinnekodille historiallinen, koska aikuisten kehitysvammaisten pitkäaikaisen laitoshoidon viimeiset yksiköt lakkautettiin. Lakkautus liittyi Valtioneuvoston asettamaan kehitysvammaisten henkilöiden asumisen kehittämisohjelmaan (KEHAS, käynnistyi vuonna 2010), jonka päämääräksi asetettiin, että vuoden 2020 jälkeen kukaan vammainen henkilö ei asu laitoksessa.

Rinnekodin hallittu kasvu ja asumisverkoston uudistuminen jatkuivat vuonna 2020. Laajenimme lasten palveluilla muun muassa Vaasaan, uudistimme asumispalveluverkostoa Espoossa ja käynnistimme uusia rakennushankkeita kuudella paikkakunnalla. Myös rohkea alan kehittäminen, kehittämistyöryhmien aktiivinen toiminta ja laatutyö näkyivät vuonna 2020. Näistä kerrotaan enemmän tässä Rinnekoti-toimialan vastuullisuusraportissa.

Asiakkaiden ja työntekijöiden tarpeet ja kokemukset ovat meille toiminnan kehittämisen lähtökohtia. Keräämme palautetta säännöllisesti. Asiakastyytyväisyyskyselyssä saimme erinomaisen tuloksen. Kokonaisarvosana oli toista vuotta peräkkäin 4,5/5. Tilaaja-asiakkailta saamamme palautekyselyn tulos vuonna 2020 oli 4,4/5. Keräsimme myös loppuvuodesta tilaaja-asiakkaiden kokemuksia ja odotuksia meitä kohtaan koko konsernin yhteisessä tilaaja-asiakaskokemusta kartoittavassa laadullisessa tutkimuksessa. Se tulokset valmistuvat keväällä 2021. Henkilöstön hyvinvointikyselymme ovat säännöllisiä. Hyvinvointikyselyt ovat työntekijöille merkittävä vaikuttamiskanava, sillä tuloksista johdetaan myös työhyvinvointiin, -turvallisuuteen ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä tavoitteita, joille asetetaan konkreettisia toimenpiteitä toimintasuunnitelmiin.

Vuotta 2020 synkensi maailmanlaajuinen COVID-19-pandemia, joka näkyi niin asiakkaidemme kuin henkilökuntammekin arjessa. Hyvällä yhteistyöllä, vastuullisella toiminnalla ja ketterällä kehittämisotteella selvisimme vuodesta hyvin. Tässä raportissa on myös lyhyt katsaus siitä, miten korona vaikutti toimintaamme.

Tervetuloa lukemaan vastuullisesta työstämme vuonna 2020 osana Diakonissalaitos-konsernia.

Leila Rutanen

Liiketoimintajohtaja, Rinnekoti

2. Tiivistelmä konsernin vastuullisuusraportista

Diakonissalaitos - Rohkeasti ihmisarvon puolesta

Diakonissalaitos on yli 150-vuotias yleishyödyllinen säätiö ja yhteiskunnallinen yritys, joka tekee työtä ihmisarvoisen elämän puolesta. Säätiö toimii valtakunnallisesti ja tarjoaa sosiaali- ja terveyspalveluja asiakkaiden arjen parantamiseksi. Liike-toimintamme on väline paremman ja oikeudenmukaisemman yhteiskunnan rakentamiseen.

Diakonissalaitokseen kuuluvat Rinnekoti ja tytäryritykset Diakonissalaitoksen Hoiva ja Caritas Palvelut tuottavat moni-puolisia palveluita erityistä tukea tarvitseville ihmisille, kuten ikäihmisille, lapsille ja perheille, nuorille, kehitysvammaisille, päihderiippuvaisille ja paperittomille. Palveluita kehitetään yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Meille on avainasia, että palvelumme ovat sekä vastuullisia että vaikuttavia.

Diakonissalaitos mittaa systemaattisesti tuottamiensa palveluiden ja toiminnan asiakaskokemusta ja vaikuttavuutta.

Asiakaskokemuksen tuloksia 2020

- Diakonia ja sosiaalinen vastuu 4,3/5 (4,3 vuonna 2019)
- Diakonissalaitoksen Hoiva 3,9/5 (4,0 vuonna 2019)
- Rinnekoti 4,5/5 (4,5 vuonna 2019) j
- Caritas Palvelut 4,4/5

Konsernin arvot ja visio

- Kristillinen lähimmäisenrakkaus
- Ihmisarvo
- Uudistaminen

YHTEISKUNNALLINEN YRITYS

Kuva 1. Diakonissalaitoksen toiminnan laajuus lukuina.

Vuoden 2020 kohokohtia

- Rinnekoti yhdistyi osaksi Diakonissalaitosta 31.12.2019.
- Diakonissalaitoksen, Helsingin seurakuntayhtymän ja Suomen Lähetysseuran yhteinen #Sovinto-ohjelma alkaa.
- Hoivan uusi Kotona-palvelu aloittaa toimintansa Jyväskylässä. Palvelu tukee asiakkaita, joilla on välitön tai ennakoitavissa oleva häädön uhka.
- EXIT-hanke väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta-ehkäisemiseksi alkaa.
- Caritas Palvelut Oy osaksi Diakonissalaitosta 31.8.2020.
- Rinnekodin ja Futuricen kehittämä pelillinen TUNNE-työkalu tunteiden johtamiseen lanseerataan.
- Metsäomaisuutemme saa FSC-sertifioinnin.
- Rinnekodin lapsi- ja perhepalvelut laajentuvat Vaasaan.
- Diakonissalaitos liittyy #Sovinto-ohjelman mukana osaksi Yleisradion ja Erätauko-säätiön keskustelukulttuuria vahvistavaa Hyvin sanottu -kampanjaa.
- Diakonissalaitos käynnistää Hetkinen-keräyskampanjan syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttamiseksi.

Kuva 2. Konsernin talouden tunnusluvut 2020.

Taloudellisia tunnuslukuja

Menetimme vuonna 2020 liikevaihtoa muun muassa toiminnan keskeytysten vuoksi. Kustannuksia kasvattivat myös karanteenit, tehostettuun hygieniaan satsaaminen sekä suojainten laaja-mittainen käyttö. Huolimatta haastavasta markkinatilanteesta ja koronaepidemian pitkittymisestä, meillä on vahvan taseen ja osaavan henkilöstön turvin hyvät edellytykset selvitä turbulentissa markkinaympäristössä.

Vuonna 2020 sijoitimme itse 4 miljoonaa euroa yleishyödylliseen diakoniatyöhön. Tämän lisäksi yleishyödyllistä toimintaamme avusti ja rahoitti kaikkiaan 11 eri rahoittajaa 8,4 miljoonalla eurolla.

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on kiinteä osa Diakonissalaitoksen toimintaa. Sitä ohjaavat arvomme, strategiamme, vastuullisuusohjelmamme sekä toimintaohjeemme.

Mittaamme säännöllisesti sidosryhmien näkemyksiä Diakonissa-laitoksesta Luottamus&Maine-tutkimuksella. Jo vuodesta 2016 toteutettu tutkimus kertoo, että niin suuri yleisö kuin yhteis-kunnalliset vaikuttajat pitävät Diakonissalaitosta vastuullisena toimijana.

Toimii oikein ja vastuullisesti – huomioi yhteiskunnan ja ympäristön

- 3.57/5.00 Suuri yleisö (3,47 vuonna 2018, 3,73 vuonna 2016)
- 4,29/5.00 Vaikuttajat (4,35 vuonna 2018, 4,17 vuonna 2016)

(Luottamus&Maine-tutkimus 2020)

Vastuullisuusohjelma 2021–2025

Diakonissalaitoksen konsernin johtoryhmän ohjauksessa vuonna 2019 käynnistyi yli vuoden kestävä prosessi, jonka tuloksena syntyi käytännönläheinen Diakonissalaitoksen vastuullisuus-ohjelma. Ohjelmassa on kolme pääaluetta, ilmastokestävyys ja resurssitehokkuus, yhdenvertaisuuden vahvistaminen sekä yhteisöllisyys, sekä 30 alatavoitetta mittareineen.

Kuva 3. Diakonissalaitoksen vastuullisuusohjelma 2021-2025.

Henkilöstökokemus

Konsernin henkilöstömäärä kasvoi Rinnekodin yhdistymisen ja Caritas Palveluiden oston myötä. Vuoden lopussa konsernissa työskenteli yli 2 700 työntekijää eri puolilla Suomea.

Henkilöstöjohtamista ohjaavat henkilöstöohjelma, henkilöstöpolitiikka ja toimintajärjestelmä. Lisäksi lait ja työehtosopimukset asettavat omat vaatimuksensa ja reunaehtonsa. Henkilöstöohjelman painopisteet vuonna 2020 olivat

- vetovoimainen työnantaja,
- hyvinvoiva ja osaava henkilöstö,
- yhteinen toimintakulttuuri.

Henkilöstön hyvinvointia mitattiin kaksi kertaa hyvinvointikyselyllä. Henkilöstön hyvinvointi säilyi hyvällä tasolla poikkeusoloista huolimatta. Tulokset osoittivat lisäksi, että henkilöstö on sitoutunutta työnantajaan ja perustehtävä on työntekijöille selkeä.

Poikkeusaikana olemme kiinnittäneet erityistä huomiota yhteisiin toimintatapoihin, joiden avulla voidaan taata sekä asiakkaiden että henkilökunnan turvallisuus. Konsernitasoinen korona-valmiustyöryhmä kokoontui säännöllisesti ja huolehti poikkeusolosuhteiden ohjeistuksesta. Sisäiseen viestintään kiinnitettiin erityistä huomiota. Lisäksi henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostettiin muuttuneesta tilanteesta huolimatta.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Diakonissalaitos tuottaa uusia ratkaisuja ja vaikuttavia palveluita yhteiskuntamme kiperiin haasteisiin. Käytännön työstä ja asiakasymmärryksestä saatavan tiedon pohjalta vaikutamme yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja asenteisiin. Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja verkostotyöhön.

Konsernin strategiassa on määritelty kuusi vaikuttamisen kärkeä.

1. Korvaushoitoon pääsyn kynnyksen madaltaminen.
2. Asunnottomuuden poistaminen.
3. Nuorten Vamos-valmennuksen valtakunnallistaminen.
4. Psykotraumatologian keskuksen toiminnan ja rahoituksen vakiinnuttaminen.
5. Kehitysvammaisten henkilöiden osallisuuden lisääminen.
6. Vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistämisen edistäminen.

Säätiön yleishyödyllinen diakoniatoiminta

Diakonissalaitoksen säätiön yleishyödyllistä diakoniatoimintaa toteuttaa Diakonia ja sosiaalinen vastuu -toimiala. Toiminnalla tähdätään yhteiskuntarauhan vahvistamiseen.

Tuemme yhteiskunnan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten arkea ja elämää. Keskeistä työssämme on luottamuksen rakentaminen sekä toimijuuden ja osallisuuden tukeminen, eli

rinnallakulkijuus.

Vuonna 2020 työskentelimme esimerkiksi lasten, nuorten, ikäihmisten, perheiden, Itä-Euroopan liikkuvan väestön ja maahanmuuttajien kanssa. Tarjosimme myös monenlaisia kansalaistoiminnan vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia ja kannustimme uusia ihmisiä mukaan. Tärkeimpiä kohderyhmiämme olivat maahantulijat sekä haastavimmassa tilanteessa työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat ns. NEET-nuoret (NEET= Not in Employment, Education or Training).

Etusijalla työssämme ovat hankkeet tai toiminta, joka kohdistuu sinne, missä ihmisarvoisen elämän edellytykset vaativat erityistä puolustamista. Työskentelemme ja vaikutamme aina kolmella tasolla: yksittäisen ihmisen, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla. Vuonna 2020 hankkeita oli yhteensä 60. Suurimmat rahoittajat olivat Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA, Euroopan sosiaalirahasto ESR ja Helsingin kaupunki.

Hankkeidemme periaatteet

- diakoninen näkökulma
- vaikuttavuus
- kehittämisnäkökulma
- kumppanuus
- globaalit ja kansalliset kysymykset
- skaalautuvuus
- systeeminen muutos
- kestävä kehitys
- omarahoitus

TOIMINTA	KOHDERYHMÄ	KÄYNTEJÄ / KOHTAAMISIA
Al amal -päiväkeskus (Suojattomat-hanke)	Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet eli nk. paperittomat	Yli 12 000 käyntiä
Amigo-mentorointi	16–29-vuotiaille vaikeassa tilanteessa oleville nuorille	Lähes 90 yhdistettyä nuori-mentoriparia
D-asemat (Helsingin Kallio, Kannelmäki, Kontula)	Moniperustaisesti syrjäytyneet alueella (yksinäisyys, pitkäaikaistyöttömyys, mielenterveysongelmat	Yli 24 000 käyntiä
Hirundo-päiväkeskus	EU:n liikkuva väestö (Romanian ja Bulgarian romanit) Suomessa	Lähes 6000 käyntiä
Kansainvälinen toiminta	Itä-Euroopan romaniväestön ja Itä-Afrikan nuorten kanssa toimivat yhteistyöjärjestöt	172 koulutettua ammattilaista yhteistyöorganisaatioissa
Kummiperhetoiminta	Alaikäisinä maahantulleet turvapaikanhakijat	Noin 180 aktiivista kummiperhettä
Liikkuvan väestön hätämajoitus	EU:n liikkuva väestö (Romanian ja Bulgarian romanit) Suomessa	Yli 27 000 yöpymistä
Psykotraumatologian keskus	Sotatraumatisoituneet sekä kidutetut maahanmuuttajat	Hoitosuhteessa 220 ihmistä, koulutusta yli 1300 ammattilaiselle
Tukialus Helsingissä, Tampereella, Lahdessa ja Jyväskylässä	Mielenterveysongelmista ja päihderiippuvuuksista kärsivät	5000 kohtaamista kadulla
Vamos-palvelut	Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret ympäri Suomea	1865 nuorta, joiden kanssa intensiivistä työskentelyä

Taulukko 1. Diakoniatoiminnan volyymi.

3. Ihmistä lähellä
- Rinnekodin toiminta ja keskeiset tulokset vuonna 2020

Rinnekoti toimialana

Rinnekoti-Säätiö sr sulautui Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöön 31.12.2019, jossa Rinnekodin toiminta jatkui omana toimialana ja omalla brändillä. Rinnekoti-toimialan alle siirtyivät keväällä 2020 myös Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhepalvelut.

Rinnekodin palveluita ostaa noin 70 kuntaa tai kuntayhtymää.

Arvot ja visio

Rinnekodin visio ”Ihmistä lähellä” keskittyy lähimmäisyyteen ja läsnäoloon asiakkaan kanssa, henkilöstön hyvinvoinnin ja sitoutumisen jatkuvaan parantamiseen sekä rohkeaan alan kehittämiseen. Rinnekodin strategiset tavoitteet kiteytyvät asiakaskokemuksen, henkilöstökokemuksen, rohkean alan kehittämisen ja hallitun kasvun ja uudistumisen ympärille.

Rinnekodin arvot lähimmäisyys, asiantuntijuus ja hyvä elämä jatkavat toimialan työtä ohjaavina arvoina ja ovat linjassa Diakonissalaitoksen arvojen kanssa.

Vuoden 2020 aikana edistimme Rinnekodin hallittua kasvua ja uudistumista visiomme mukaisesti. Toteutimme toiminta-suunnitelman mukaisia toimenpiteitä suunnitellusti ja tartuimme rohkeasti ja ketterästi kesken toimintavuotta eteen tulleisiin haasteisiin.

Kuva 4. Keskeiset tunnusluvut.

Lähimmäisyys ja läsnäolo luovat asiakaskokemuksen.

Tehtävämme on olla lähimmäinen tukea tarvitsevalle – tarjota jokaiselle omanlainen arki ja koti, kulkea tukea tarvitsevan ja hänen läheistensä rinnalla. Kohdata ja olla läsnä.

- Palvelua käyttävien asiakkaiden asiakastyytyväisyyskyselyssä saimme erinomaisen tuloksen. Kokonaisarvosana oli toista vuotta peräkkäin 4,5/5. Kyselyyn vastasi 347 asiakasta. Kyselyyn pystyi vastaamaan digitaalisesti sekä paperilla.
- Uutena kysymyksenä vuonna 2020 kysyimme palvelua käyttävien asiakkaiden halukkuutta suositella meitä kaverilleen. Tulokseksi saimme 8,6/10
- Kehittämiskohteena tuloksista voidaan vetää johtopäätös, että palvelua käyttävät asiakkaamme toivovat enemmän päätösvaltaa oman päivän suunnitteluun ja työtehtäviinsä.

Palvelua käyttävät asiakkaamme kokevat, että Rinnekodissa on turvallista, hänestä välitetään ja hän kokee saavansa apua tarvittaessa.

Tilaaja-asiakkaiden asiakastyytyväisyyttä mittaamme säännöllisesti muun muassa asiakkaan asioita käsittelevien palaverien jälkeen. Tuloksia tarkastelemme neljännesvuosittain ja käytämme saamaamme palautetta hyväksi palvelujen kehittämiseksi. Tilaaja-asiakaskokemuksen tulos vuonna 2020 oli 4,4/5.

Tulos koostuu muun muassa seuraavista väittämistä:

- Miten tilaaja-asiakas kokee, että asiakas saa sovitun mukaista palvelua.
- Miten koetaan asiakkaan kuulluksi tuleminen.
- Miten asiakkuussuunnittelun rooli koetaan yhteistyön kannalta.

Lisäksi keräsimme loppuvuodesta tilaaja-asiakkaiden kokemuksia ja odotuksia meitä kohtaan koko konsernin yhteisessä tilaaja-asiakaskokemusta kartoittavassa laadullisessa tutkimuksessa. Kyselyn tulokset valmistuvat keväällä 2021.

“Luottamus toimintaan vahvistuu, ja asiakas saa tarvitsemaansa hyvää huolenpitoa ja palvelua!” (kunta-asiakkaan palaute 2/2020)

Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö

Haluamme, että työntekijä tuntee työnsä merkitykselliseksi ja viihtyy työssään. sitoutuneisuus vahvistaa työmotivaatiota ja työntekijän hyvinvointia.

Hyvinvointia mitataan kaksi kertaa vuodessa hyvinvointi-kyselyllä. Henkilöstön hyvinvointi säilyi hyvällä tasolla poikkeus-oloista huolimatta. Tulokset osoittivat lisäksi, että henkilöstö

on sitoutunut työnantajaan ja perustehtävä on työntekijöille selkeä. Kyselyiden perusteella valitsimme kehittämisen teemaksi vuodelle 2021 henkilöstön turvallisuuden. Pyrimme tunnistamaan turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia tekijöitä ja vahvistamme osaamista, jolla arjessa ennaltaehkäistään vaaratilanteita.

Diakonissalaitoksen henkilöstöohjelman painopisteet olivat:

- 1) vetovoimainen työnantaja,
- 2) hyvinvoiva ja osaava henkilöstö ja
- 3) yhteinen toimintakulttuuri,

ja ne ohjasivat henkilöstön ja esihenkilöiden työtä.

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä keskityttiin strategisen konsernitason ohjauksen parantamiseen. Sitä varmistivat osaamisen kehittämisen yhteistyöryhmä sekä ohjausryhmä. Strategian päivittämisen yhteydessä määriteltiin tarvittavat osaamiset kulttuurimuutoksen tueksi sekä strategian toteuttamiseksi. Rinnekodilla vaativan kehitysvammatyön osaamiskartoituksen perusteella kehittämisen painopistealueeksi vuodelle 2021 valittiin kommunikaatio-osaamisen vahvistaminen.

Laadun kehittäminen

Rinnekodin palvelujen laatu perustuu Social and Health Quality Service (SHQS) -kriteeristöön. Kriteereissä tarkastellaan osin myös toiminnan vastuullisuutta. SHQS-kriteeristöön kuuluvat säännölliset itsearvioinnit. Itsearviointeja tehtiin vuonna 2020 jokaisessa yksikössä yhteistyössä yksikön esihenkilön ja työntekijöiden kanssa. Itsearviointien tarkoituksena on tuoda esiin yksikön vahvuuksia ja mahdollisia kehittämistarpeita toiminnan suunnittelun pohjaksi. Itsearviointi tehdään yksiköiden lisäksi palvelualueiden ja Rinnekodin johtoryhmissä sekä tukipalveluissa. Myös säännölliseesti suoritettavat sisäiset ja ulkoiset auditoinnit tarkastavat palvelutoiminnan vaatimuksenmukaisuutta ja vastuuttavat yksiköitä ja tiimejä toimintansa kehittämiseen. Omavalvonta on tärkeä osa laadunhallintaa ja palvelun laadun kehittämisen ja varmistamisen työkalu.

Rinnekodissa tehtiin keväällä 2020 selvitys, jonka tarkoituksena oli selvittää, millaisena laatu nähdään yksiköissä ja mistä tekijöistä laadukkuus eri palveluissa koostuu. Samalla mietittiin laadun mittareita eli sitä, miten hyvää työtämme voidaan todentaa. Haastatteluja tehtiin kolmessa asumisen tuen palveluiden yksikössä, kahdessa lapsi- ja perhepalveluiden yksikössä ja kahdessa työllistymisen sekä osallisuuden palveluiden yksikössä. Yhteensä haastatteluihin osallistui 23 henkilöä.

Henkilökunnan haastatteluissa laatua kuvaaviksi teemoiksi nousivat: yhteinen tapa toimia, asiakaskeskeisyys sekä avoin ja läpinäkyvä yhteistyö eri sidosryhmien kanssa.

Haastattelujen ja esiin nousseiden, toistuvien termien pohjalta löytyi selkeitä teemoja, joilla laadukasta työtä voidaan kuvata: yhteinen tapa toimia, asiakaskeskeisyys sekä avoin ja läpinäkyvä yhteistyö läheisten ja omaisten sekä kuntien ja viranomaisten kanssa. Laadun- ja prosessienhallinnan ohjausryhmä päätti, että laatutyö jatkuu ”Palvelujen mallintaminen”- hankkeen kautta. Laadun osa-alueet nivoutuvat hankkeeseen ja kulkevat sen sisällä.

taloudellisia vaikutuksia vuonna 2020 aiheutti valtioneuvoston sulkupäätös työllisyyden ja osallisuuden palveluissa. Sopeutus-toimenpiteet saavutettiin sulkupäätöksen jälkeen onnistuneesti toimenpiteiden ollessa Diakonissalaitoksen toimialarajat ylittäviä. Muihin merkittäviin toimenpiteisiin lukeutuivat Vaasan (kaksi lasten pienryhmäkotia), Espoon (kaksi aikuisten tehostettua asumisyksikköä) ja Lakiston (Toimintakeskus Aarre) yksiköissä tehdyt toimenpiteet hallitun kasvun ja uudistumisen strategian aikaansaattamiseksi.

Vastuullinen taloudenhoito

Rinnekodin varsinaisen toiminnan tuotot kasvoivat 2 % edeltävästä vuodesta 86,7 miljoonaan euroon (95,3M€ vuonna 2019). Tuotot sisältävät hanketoiminnan avustuksia 0,1 milj. euroa. Merkittävimpiä

	RINNEKOTI		HELSINGIN DIAKONISSALAITOKSEN SÄÄTIÖ		DIAKONISSALAITOKSEN KONSERNI	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Ulkoiset tuotot, M€	96,7	95,3	115,4	96,6	179,5	116,3
Liiketulos, M€	6,4	7,9	5,4	94,1	9,4	96,5
Liiketulos %	6,6	8,2	4,7	135,2	5,2	83,0

Taulukko 2 Keskeiset talouden luvut Rinnekodista.

COVID-19 -pandemian vaikutukset Rinnekodin toimintaan

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Pandemia vaikutti toimintaamme koko loppuvuoden kaikilla palvelualoilla. Seurasimme tilanteen muuttumista tiiviisti. Lisäksi Rinnekodin edustajat osallistuivat alusta lähtien aktiivisesti Diakonissalaitoksen valmiustyöryhmän toimintaan. Pyrimme ajantasaisuuden lisäksi ennakoivaan toimintaotteeseen varmistaaksemme mahdollisimman hyvin asiakkaidemme ja henkilöstömme turvallisen ja mielekkään arjen yksiköissämme.

Tiedotimme tilanteesta aktiivisesti yksiköille, henkilökunnallemme ja asiakkaillemme. Järjestimme asiakkaillemme infotilaisuuksia. Asiakastiedottamisessa hyödynsimme selkokieltä, tukiviittomia ja kuvakommunikaatiota. Asiakkaat pääsivät myös osallistumaan toiminnan ideointiin. Hankimme asiakkaidemme käyttöön lisää tabletteja helpottaaksemme yhteydenpitoa läheisiin. Ennen kaikkea pyrimme olemaan asiakkaillemme läsnä, valmiina keskustelemaan ja tukemaan heitä uudessa ja monin tavoin hankalassa tilanteessa.

Jouduimme supistamaan työllistymisen ja osallisuuden palveluita maaliskuun puolestavälistä lähtien. Osa toimintayksiköistämme suljettiin kokonaan. Toimintakeskusten henkilökuntaa siirtyi tällöin tilapäisesti työskentelemään lapsi- ja perhepalveluihin ja asumisen tuen palveluihin, jolloin osa palveluista toteutettiin asiakkaan kodissa tai asumisyksikössä.

Aloimme nopeasti toteuttaa työllistymisen ja osallisuuden palveluita kahdesti päivässä pidettyinä etä-livelähetyksinä. Asiakkaat antoivat kyselyssä etä-livelähetysten arvosanaksi 3.82/5. Pienelle määrälle asiakkaita järjestettiin etäohjattua työtoimintaa ja työhönvalmennusta. Kasvatimme etäpalveluita määrätietoisesti: Aloitimme etäpalveluina livelähetysten lisäksi eläkeläisille suunnattua etälive-ohjelmatarjontaa sekä tuotteistimme henkilökohtaisen tuen palvelun, yksilö- ja ryhmämuotoisten työhönvalmennuksen palveluita.

Poikkeuksellinen aika vaati myös henkilöstöltä uuden opettelua ja epävarmuuden sietämistä. Näkyvin muutos oli se, että asiakastyössä alettiin käyttää suojaimia ja toimia osastoittain. Arki muuttui, kun kokouskäytänteet, yhdessä tekeminen ja asiakkaiden ohjaus sekä yhteydenpito ja mahdollisuudet tavata esimerkiksi omaisia muuttui kokonaan. Normaali kanssakäyminen omaisten kanssa jouduttiin korvaamaan tapaamisilla ulkona tai videovälitteisesti.

Pandemia muutti monia suunnitelmia ja haittasi ennalta asetettuihin tavoitteisiin pääsemistä, mutta toisaalta se tarjosi myös mahdollisuuksia toimintatapojemme tarkastelemiseen ja kehittämiseen.

4. Asiakaskokemus
- Lähimmäisyys ja läsnäolo

Rinnekoti tarjoaa vammaisuudesta, pitkäaikaisesta sairaudesta tai muusta syystä erityistä tukea tarvitseville henkilöille monipuolisia palveluja.

Tuemme asiakkaitamme asumiseen liittyvissä asioissa, autamme heitä parantamaan työelämävalmiuksiaan ja vahvistamme heidän mahdollisuuksiaan osallistua yhteisöjen ja organisaatioiden toimintaan.

Rinnekodin tavoitteena on tukea asiakkaiden terveyttä, toimintakykyä ja arjessa selviytymistä yksilöllisin ratkaisuin. Autamme asiakkaitamme etsimään mielekkäitä ja kunkin omia tarpeita vastaavia harrastuksia sekä vapaa-ajanviettotapoja. Avustamme myös niihin osallistumisessa.

Asiakaslähtöinen toimintamme perustuu yhdessä tekemiseen ja yhteistyöhön. Parhaiden ratkaisujen löytäminen edellyttää, että palveluntuottaja otetaan mukaan suunnitteluun varhaisessa vaiheessa. Kehitysvammaiset asiakkaat tunteva ja hänen tilanteestaan ajan tasalla oleva palveluntuottaja on parhaimmillaan asiantuntija ja konsultti, joka pystyy ehdottamaan sekä asiakasta että tilaajaa hyödyttäviä ratkaisuja myös muuttuvia tilanteita ennakoiden. Oleellista on sellaisten palveluratkaisujen löytäminen, jotka parhaiten edistävät toimintakyvyn ja elämänhallinnan kehittymistä sekä tukevat asiakkaan voimaantumista.

Asiakkaiden palvelutarpeet ovat hyvin yksilöllisiä. Osa tarvitsee tukea ja apua hyvin kattavasti kaikilla elämän osa-alueilla, kun taas osalla asiakkaista tuen tarvetta on vain joillain osa-alueilla, kuten raha-asioiden hoitamisessa tai sosiaalisissa suhteissa. Asumisen tuen palveluiden tarkoituksena on tarjota jokaiselle asiakkaalle mahdollisuus elää oman näköistä elämää ja tavoitella itselle tärkeitä asioita.

Vuosi 2020 oli Rinnekodille historiallinen, koska aikuisten kehitysvammaisten pitkäaikainen laitoshoito lakkautettiin.

Lakkautus liittyy Valtioneuvoston asettamaan kehitysvammaisten henkilöiden asumisen kehittämisohjelmaan (KEHAS, käynnistyi vuonna 2010), jonka päämääräksi asetettiin, että vuoden 2020 jälkeen kukaan vammainen henkilö ei asu laitoksessa. Rinnekodin viimeiset pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköt Toimela I ja II

sekä Kaskela lakkautettiin joulukuussa 2020, Valtioneuvoston asettamaan määräaikaan mennessä.

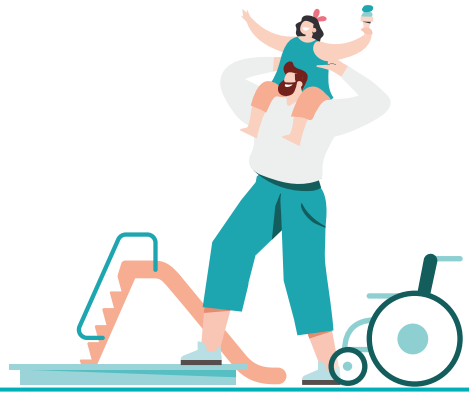
Pitkäaikainen laitoshoito tarkoitti sitä, että asiakkaan kaikki hyvään elämään katsotut palvelut tuotettiin kokonaisuutena, johon kuuluivat asunto, ravitsemus, terveydenhoito, tarpeelliset kuntouttavat elementit, apuvälineet, päivätoiminta ja vapaa-aika. Viimeisimpänä laitoshoidossa olivat erityisen vahvaa tukea tarvitsevat kehitysvammaiset ja autismikirjon henkilöt, ja osa heistä oli viettänyt laitoshoidossa koko elämänsä. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaat siirtyivät asumisen tuen palveluihin. Jokaiselle räätälöitiin henkilökohtaisin tarpeisiin perustuvat tukipalvelut. Muutosta valmisteltiin huolella niin asiakkaiden, heidän läheisten sekä henkilökunnan kanssa.

Vuoden lopussa asiakaspaikkoja oli 40 yksikössä 675 asiakkaalle. Perhehoidossa oli vuoden lopussa 93 asiakasta pitkäaikaisessa asumisessa ja 8 lyhytaikaisessa asumisessa.

Rinnekoti uudisti asumisverkostoaan vuoden 2020 aikana kahdella uudella yksiköllä ja kahden yksikön saneerauksella nykypäivän laatuvaatimukset täyttäviksi.

Lapsi- ja perhepalvelut

Diakonissalaitoksen ja Rinnekodin lapsi- ja perhepalvelut yhdistyivät keväällä 2020 hallinnollisesti saman organisaation alle. Yhdistyminen mahdollisti lasten, nuorten ja perheiden tarpeiden monipuolisemman huomioimisen, osaamisen jakamisen ja palveluiden kehittämisen. Rinnekoti tarjoaa lasten tilapäishoitoa sekä ympärivuorokautista tehostettua asumispalvelua erityisen vahvaa hoitoa ja ohjausta tarvitseville kehitysvammaisille ja autismikirjon lapsille ja nuorille. Lasten lyhytaikainen hoito tarjoaa tukea perheelle ja vanhemmuuteen lapsen hoitamisessa. Kasvunkodit ovat erikoistuneet kehitysvammaisten ja autismikirjon lasten ja nuorten lastensuojelulain mukaisiin sijaishuollon palveluihin. Pienryhmäkodit tarjoavat ympärivuorokautista tehostettua asumispalvelua erityisen vaativaa hoitoa ja ohjausta tarvitseville kehitysvammaisille lapsille ja nuorille. Pikkurinteen tutkimus- ja kuntoutuspalveluissa moniammatillinen tiimi selvittää ja hoitaa kehitysvammaisten ja autismikirjon lasten ja nuorten toimintakyvyn muutoksen taustalla olevia sosiaalisia ja lääketieteellisiä syitä. Omakoti Sofiassa tarjoamme jälkihuollon asumisvalmennuksen palveluita 18–25-vuotiaille nuorille yksilöllisesti laaditun asiakassuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2020 lopussa Rinnekodilla oli 47 asiakaspaikkaa lasten pienryhmäasumisen yksiköissä, 20 asiakaspaikkaa Pikkurinteellä, 20 asiakaspaikkaa tilapäishoitoyksiköissä, 45 asiakaspaikkaa kasvunkodeissa, 15 asukaspaikkaa Omakoti Sofiassa, neljä tukiasuntoa pienryhmäkodin yhteydessä sekä 15 asiakaspaikkaa tutkimus- ja kuntoutusyksiköissä. Diakonissalaitoksen

Perhehoito tarjoaa valmennetuissa sijaisperheissä pitkäaikaista sijaishuoltoa lapsille ja nuorille, jotka eivät voi asua omassa kodissaan ja joiden hoiva ja huolenpito voidaan toteuttaa sijaisperheessä. Tukiperheet tarjoavat lapselle turvallisen, ennakoitavan ja tasapainoisen ajan tukiperheessä. Tukiperhetoiminnan avulla mahdollistuvat vanhempien lepo ja jaksaminen, jaettu vanhemmuus perheiden välillä sekä lapselle mielekkään toiminnan järjestäminen. Jälkihuoltotyössä nuorta tuetaan itsenäisen elämän rakentamiseen työntekijöiden tuella.

Diakonissalaitos tuottaa yksilölliseen palvelutarpeen arvioon perustuvaa asumisen tukea 18 vuotta täyttäneille perheryhmäkodista itsenäistyville jälkihuoltoikäisille pakolaisnuorille. Maahanmuuttajaperheiden arviointi- ja kuntoutusyksikössä tarjotaan avohuollonpalveluita sota- ja kriisialueilta tuleville perheille, joiden kriisiytynyt elämäntilanne vaarantaa perheenjäsenten psyykkisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn. Vuoden 2020 lopussa asiakaspaikkoja oli Intensiivihoidon yksiköissä 40, seitsemän laitoshoidon yksikössä, neljä jälkihuollossa ja neljä tuetussa asumisessa. Yhdeksälle asiakkaalle tarjottiin perhehoitoa neljässä eri sijaisperheessä ja tukiperhetoiminnan piirissä oli kaksi lasta.

Työllistymisen ja osallisuuden palvelut

Rinnekodin työllistymisen ja osallisuuden palveluilla tuetaan osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa ja henkilölle tärkeissä yhteisöissä sekä henkilön toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä. Työllistymisen palveluissa kehitetään asiakkaiden työelämävalmiuksia ja tuetaan heidän pääsyään työelämään tai opiskelemaan.

Työllistymisen ja osallisuuden palveluja käytti toimintavuoden aikana keskimäärin 475 henkilöä/kuukausi, mikä on 20 asiakasta edellisvuotta enemmän. Heistä työ- ja päivätoiminnan asiakkaita oli vuoden lopussa 425 (435 henkilöä v. 2019), eläkeikäisten toiminnan piirissä oli 43 henkilöä ja vammaisten työtoiminnassa ja työhönvalmennuksessa 7 asiakasta. Lisäksi etäpalveluissa oli joulukuussa 2020 yhteensä 20 asiakasta. Työhönvalmennuksen asiakkaista 32 % siirtyi valmennuksen jälkeen palkkatyöhön.

Toimintakeskukset jouduttiin sulkemaan keväällä 2020 koronavirustilanteen vuoksi. Työllistymisen ja osallisuuden palveluissa kehitettiin etäpalvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeita koronasulun aikana, ja niitä kehitetään sekä tarjotaan edelleen vuonna 2021.

Työhönvalmennuksen asiakkaista 32 % siirtyi valmennuksen jälkeen palkkatyöhön.

5. Henkilöstökokemus – Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö

Rinnekodissa tehdään merkityksellistä ja pitkäjänteistä työtä asiakkaidemme kanssa ja hyväksi.

Rinnekodin henkilöstömäärä oli vuoden 2020 lopussa 1283. Kasvu johtui ennen kaikkea uusien toimintayksikköjen avaamisesta (1 130 henkilöä v. 2019).

Hyvinvointikyselyn kokonaisarvosana oli toista vuotta peräkkäin 4/5 (sote-alan keskiarvo 3,8).

Henkilöstömme on entistä sitoutuneempaa. Henkilöstön vaihtuvuus oli 9,7% (30.6.2020) (2019: 24,1%, 2018 23,7%).

Rinnekotia työnantajana suosittelevien työntekijöiden lukumäärä nousi merkittävästi. NPS nousi vuoden 2019 tasosta 7 tasoon 16,81.

Henkilöstökyselyn tulosten pohjalta nostimme kehittämiskohteiksi työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisen työympäristön. Käynnistimme jo vuonna 2018 Turvallista työpäivää -hankkeen. Hanke jatkuu ja sen tavoitteena on

- Selkeyttää ne riskitekijät, jotka lisäävät väkivallan uhan aiheuttamaa kuormittumista.
- Tunnistaa kuormittumiselta suojaavia tekijöitä.
- Löytää keinoja vähentää riskitekijöiden vaikutuksia.
- Lisätä suojaavia tekijöitä.

Olemme kouluttaneet turvallisuusvastaavat kaikkiin yksiöihin ja lisäsimme E-rin-verkko-oppimisjärjestelmään useita turvallisuusaiheisia kursseja. Lisäksi työterveyspalveluihin on otettu mukaan mielenterveyden palveluita entistä laajemmin.

Osaaminen ja kehittäminen

Yhteiskunnallisena yrityksenä ja vastuullisena työnantajana olemme panostaneet henkilökunnan kouluttamiseen ja ammatillisen osaamisen ylläpitoon. Meille on tärkeää huolehtia työntekijöiden osaamisesta, ja osaamisen kehittymisen myötä tukea myös alan kehittymistä. Osaava henkilöstö on yksi koko Diakonissalaitoksen vastuullisuusohjelman painopistealueista.

Rinnekodissa haluamme erityisesti huolehtia kehitysvamma-alan osaajien kouluttamisesta ja tehdä yhteistyötä oppilaitosten kanssa, jotta alalle saadaan tulevaisuudessakin osaajia. Tarjoamme sote-alan opiskelijoille työssäoppimispaikkoja ja mahdollisuuksia oppisopimusopintoihin. Olemme Suomen suurin kehitysvamma-alan osaajien työssäoppimispaikka. Esihenkilöhautomomme toinen ryhmä käynnistyi. Sen tarkoituksena on antaa pätevyys esihenkilönä työskentelyyn. Esihenkilöhautomo toteutetaan yhteistyössä Suomen Diakoniaopiston kanssa, opisto järjestää meille Lähiesimiestyön ammattitutkintoa.

Monipuolinen koulutuskalenteri ja työkierto kehittävät osaamista

Henkilökuntamme koulutuskalenterista löytyy monipuolisesti lakisääteistä, täsmä- ja menetelmäkoulusta osaajillemme. Suosituimpia kursseja ovat esimerkiksi vuorovaikutukseen ja itsemääräämisoikeuteen liittyvät kurssit, joista molemmista on vuoden aikana runsaasti tarjontaa.

Vuorovaikutusosaaminen oli kuluvana vuonna yksi osaamisen kehittämisen painopistealue. Aiheesta järjestetään runsaasti koulutuksia ja asiaa pidetään esillä esimerkiksi intrassa. Lisäksi E-rin verkko-oppimisalustan laaja kurssitarjonta mahdollistaa henkilökunnalle ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen.

Tarjoamme henkilöstölle mahdollisuuden hakea oppisopimus-koulutuksiin, kuten esimerkiksi Neuropsykiatrisesti painotettuun Mielenterveys- ja päihdetyön erikoisammattitutkintoon (Nepsy-valmentajakoulutus) sekä Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden erikoisammattitutkintoon. Jälkimmäisestä voi valmistua esimerkiksi vammaisalan erityisohjaajaksi. Oppisopimuskoulutus-mahdollisuuksia tarjotaan pitkäjänteisesti vuodesta toiseen.

Mahdollistamme henkilökunnallemme myös työkierron ja sen myötä ammatillisen kehittymisen ja osaamisen jakamisen. Nämä ovat käytännön esimerkkejä siitä, miten käytämme toimintamme tuloksen henkilökuntamme ja asiakaskuntamme hyväksi sekä tavastamme kantaa yhteiskuntavastuuta.

Koulutustavoitteet olivat Diakonissalaitoksella vuonna 2020:

- Kolme koulutuspäivää/työntekijä

- Verkko-oppimisjärjestelmän käyttöönotto Rinnekodin lisäksi muissa konsernin yksiköissä. Henkilöstön kannustaminen verkko-oppimisjärjestelmän käyttöön.

- Verkkokurssien määrän kasvu vähintään kuudella uudella kurssilla.

- Lisäksi tavoitteena on hankkia työkalu verkkokurssien käyttöasteen seuraamiseksi.

Keskimäärin kolme koulutuspäivää vuodessa/työntekijä -tavoite toteutui hieman yllättäenkin vuoden 2020 aikana, sillä korona-tilanne vaikutti mahdollisuuksiin järjestää koulutuksia lähiopetuksena, ja ryhmäkokoja jouduttiin pienentämään. Rinnekodin toimialalla saavutettiin kolmen koulutuspäivän tavoite, muilla alueilla siitä jäätiin jonkin verran. Selvitimme, että verkkokurssien käyttöasteen seuraaminen onnistuu oppimisalustan toimittajamme ohjeilla taulukkolaskennan avulla. Verkko-oppimisjärjestelmä saatiin käyttöön Rinnekodin lisäksi muilla konsernin alueilla jo kevään 2020 aikana. Uusia verkkokursseja oli tavoitteena tehdä ainakin kuusi kurssia vuoden 2020 aikana, ja tämä tavoite toteutui. Uusia verkkokursseja ovat esimerkiksi Mediatri -järjestelmään liittyvät kurssit sekä Tapamme toimia - ja Itsemääräämisoikeuden tukeminen -kurssit.

Työnantajamielikuvaa ja rekrytointihaasteita

Vuoden 2020 aikana henkilöstön rekrytoinnissa koettiin haasteita, mikä oli valtakunnallinen ilmiö. Alan tekijöistä on kova kilpailu, arvostus sote-alan työhön on kokenut kolauksen ja erityisesti kehitysvammatyöhön kouluttautuu entistä vähemmän henkilöitä. Työnantajakuvan kehittämiseksi perustettiin Diakonissalaitoksen yhteinen työryhmä ja luotiin työnantajalupaus: "Meillä voi ottaa ammattitaidon lisäksi sydämen mukaan töihin."

Henkilöstön rekrytointia pyrittiin tehostamaan ja kehittämään monin eri tavoin. Verkkosivuilla voi esimerkiksi botin avustuksella jättää yhteydenottopyynnön ja osoittaa kiinnostuksen tiettyä tehtävää kohtaan. Yhteistyökumppanimme Duunitorin kanssa otimme käyttöön tehokkaita rekrytointitapoja.

Lisäksi kehitimme oppilaitosyhteistyötä, josta enemmän omassa kappaleessa.

Meillä voi ottaa ammattitaidon lisäksi sydämen mukaan töihin.

6. Rohkea alan kehittäminen – Yhteistyötä tärkeiden sidosryhmien kanssa

Haluamme näyttää toimialamme suunnan, joka rakentuu ihmisarvon kunnioittamiselle.

Tässä onnistuminen edellyttää, että olemme ennakkoluuloton, uutta kokeileva kumppani. Rohkea alan kehittäminen tarkoittaa meille, että otamme tärkeät sidosryhmämme eli henkilökunnan ja asiakkaat mukaan kehittämiseen.

Kehittämistoimintaa asiakkaidemme ja muiden sidosryhmiemme hyväksi

Rinnekodissa on käynnissä useita hankkeita ja projekteja, joilla kehitämme palvelujamme ja osaamistamme asiakkaidemme tarpeita kuunnellen.

STEAn rahoittamassa *Hetki*-hankkeessa 2019-2020 kehitettiin voimavaralähtöinen, perheen omia vahvuuksia hyödyntävä ryhmätoimintamalli vanhemmille, joilla on haastavasti käyttäytyvä kehitysvammainen lapsi. Hankkeen tavoite oli vähentää ja ennaltaehkäistä lapsen haastavaa käyttäytymistä sekä voimauttaa vanhempia. Konkreettisesti hankkeessa valmistui Hetkiopas ja koulutuspaketti. Hetki- toimintamalli jalkautettiin Rinnekodin lapsi- ja perhepalvelujen yksiköihin vuoden 2020 aikana.

STEAn rahoittamana yleishyödyllisenä toimintana vuonna 2018 käynnistynyt *Aktiivisuutta kehitysvammaisten arkeen* 2018-2020 –hanke päättyi. Hankkeessa kehitettiin toimintamalli, jonka avulla lisättiin paljon tukea tarvitsevien kehitysvammaisten henkilöiden vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Hankkeessa saatetaan yhteen koulutettuja vapaaehtoisia, erilaisia harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia sekä kehitysvammaisia henkilöitä.

Yhdessä taitaen -hankkeessa (2019-2021) Rinnekodin Kornetin työhönvalmennuksessa lanseerattiin pilottina noin neljän kuukauden mittaiset ”Ponnahduslauta yksilölliseen työhönvalmennukseen” -nimiset kurssit, joilla harjoiteltiin työelämätaitoja. Syksyn kahdeksasta kurssilaisesta kaksi pääsi etenemään yksilölliseen työhönvalmennukseen tavoitteenaan palkkatyö avoimilla työmarkkinoilla.

Palveluiden mallinnus

Palveluliiketoimintamme sisäisenä kehittämistyönä vuonna 2020 käynnistyi palveluiden mallintamisprojekti vuosille 2020–2022. Tarkoituksena on kuvata Rinnekodin ohjaustyön toimintatavat ja sitä kautta kirkastaa perustehtäväämme tukea asiakkaidemme edellytyksiä hyvään elämään ja itsensä kehittämiseen. Mallin tavoitteena on lisätä palveluiden laatua ja hyvää asiakaskokemusta. Mallia rakennetaan laajalla yhteistyöllä ja siihen osallistetaan Rinnekodin ohjaajia, asiakkaita, omaisia ja kuntakumppaneita. Vuonna 2020 haastateltiin omaisia ja asiakkaita elämälaadun tukemisesta ja suunniteltiin asiakkaille suunnattuja hyvän elämän työpajoja.

Lisäksi sovimme yhteistyöstä ja kumppanuudesta useiden

toimijoiden kanssa. Memocaten, Causaluksen, WorkPilotsin, Pesäpuun, EMOn ja LYFTAn kanssa on allekirjoitettu yhteistyösopimukset ja tuetun päätöksenteon hanketta on ideoitu yhdessä Kehitysvammaliiton kanssa. Näiden yhteistyöprojektien tuloksista kerromme vuoden 2021 aikana.

Työryhmien aktiivinen toiminta palveluliiketoiminnan tukena

Rinnekodissa toimii lukuisia työryhmiä, jotka kehittävät toimintaamme ja toimivat palveluliiketoiminnan tukena.

Vuorovaikutustyöryhmä

Vuosille 2020–2021 Rinnekodin henkilökunnan osaamisen kehittämisen teemaksi on valittu vuorovaikutus- ja kommunikaatio-osaaminen. Kehitystyötä varten on perustettu vuorovaikutuksen kehittämisen työryhmä, jonka tarkoituksena on yhdessä pohtia ja tunnistaa kehittämistarpeita sekä luoda uusia käytänteitä ja toimintamalleja henkilökunnan osaamisen vahvistamisen tueksi.

Jokaisella ihmisellä on oikeus ja tarve olla vuorovaikutuksessa sekä kommunikoida toisten ihmisten kanssa. Kaikilla on oikeus esteettömään vuorovaikutukseen sekä kommunikointiin omalla kommunikointikeinollaan.

Jokaiseen Rinnekodin yksikköön on nimetty vuorovaikutusvastaava, jonka tehtävänä on huolehtia, että jokaisella asiakkaalla on keino olla vuorovaikutuksessa. Järjestämme vuorovaikutusvastaaville säännöllisiä tapaamisia, joissa pohdimme yhdessä keinoja kommunikaatio- ja vuorovaikutusympäristön parantamiseen kokonaisvaltaisesti. Vuorovaikutusympäristöön kuuluu yhtälailla erilaiset tilat ja apuvälineet kuin ympärillä olevat ihmisetkin.

Vuoden 2020 aikana yhteistyössä Tikoteekin kanssa järjestettiin kaikille Rinnekodin esihenkilöille vorovaikutuskoulutus sekä yksiköiden vuorovaikutusvastaaville HYP-koulutukset. Kommunikaatio- ja vuorovaikutusasioista valmistettiin myös koko henkilöstölle verkko-oppimismateriaali.

Tavoitteena on, että vuoden 2021 loppuun mennessä 60 % työntekijöistä olisi saanut perehdytyksen HYP-menetelmän käyttöön (Hyp = huomioivaa yhdessä oloa päivittäin). HYP-hetki on hetki, jolloin ohjaajan huomio on sataprosenttisesti asiakkaassa. Hetkessä ei suoriteta, vaan tavoitteena on löytää ilo yhdessä olemisesta ja vuorovaikutuksesta.

Itsemääräämisoikeus

Rinnekodissa toimii IMO-työryhmä, joka vastaa itsemääräämisoikeuteen liittyvistä ohjeistuksista ja koulutuksesta Rinnekodissa ja Caritaksella, sekä edistää itsemääräämisoikeutta vahvistavaa toimintakulttuuria ja näin rajoitustoimenpiteiden määrän vähenemistä sekä kehitysvamma- että lastensuojelun palveluissa. Työryhmä seuraa rajoitustoimenpiteiden toteutumista ja tarkastelee niiden perusteita. Työryhmä edistää itsemääräämisoikeuteen liittyvää tietoisuutta niin työntekijöiden, asiakkaiden kuin omaisten keskuudessa. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta, varmistaa osaaminen ja osallistua valtakunnalliseen vaikuttamistyöhön. IMO-työryhmä toimii henkilöstön tukena ja moniammatillisena asiantuntijaryhmänä.

Työryhmä valmisti henkilökunnalle uuden IMO-verkko-oppimismateriaalin sekä IMO-tarkistuslistan. Toimintayksiköiden IMO-vastaaville järjestettiin koulutusta ja omaisille/läheisille sekä asiakkaille omat informaatio- ja keskustelutilaisuudet. IMO-työryhmä teki yksikkökäyntejä koulutusnäkökulmasta kehitysvamma- ja lastensuojeluyksiköihin. Yksikkökäyntien lisäksi järjestettiin koulutuksia, joihin osallistui 239 henkilöä. Verkkokursseille osallistui lisäksi 366 henkilöä. IMO-työryhmän jäsenet julkaisivat blogeja ja kommentoivat THL:n valtakunnallisia asiakirjarakenteita vammaispalveluissa, itsemääräämisoikeuteen ja sen rajoittamiseen liittyvien asiakirjojen osalta. Työryhmä on ollut mukana tekemässä vaatimusmäärittelyjä eri asiakastietojärjestelmiin kirjaamisen osalta. Loppuvuonna 2020 mukaan työryhmään otettiin myös Diakonissalaitoksen omistukseen siirtynyt Caritas Palvelut Oy ja aloitettiin koulutusten ja käytänteiden jalkauttaminen myös heidän palveluihinsa.

Itsemääräämisoikeus tarkoittaa yksilön oikeutta määrätä omasta elämästään ja oikeutta päättää itseään koskevista asioista.

Itsemääräämisoikeuden perustana on jokaisen oikeus yhdenvertaisuuteen sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen.

Kenenkään fyysistä tai psyykkistä koskemattomuutta ei saa loukata ja jokaista ihmistä on kohdeltava kunnioittavasti. Kenenkään vapautta ei saa riistää mielivaltaisesti. Vapaudenriiston perusteena ei saa olla vammaisuus tai sairaus.

Kehittämistyötä käynnistettiin opinnäytetyötutkimuksen kautta, ja työ jatkuu vuonna 2021.

Vuonna 2020 valmistui Diakonissalaitoksen vastuullisuusohjelma, jossa asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutuminen kaikissa konsernin yksiköissä on yhtenä painopistealueena. Rinnekodissa asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyvä suunnitelma on lain mukaan pakollinen, ja konsernin muissa osissa Rinnekodin osaamista tullaan hyödyntämään vastuullisuus-ohjelman toimenpiteiden toteuttamisessa.

Lääkehoidon työryhmä

Lääkehoidon työryhmä tukee toimintayksiköitä lääkehoidon turvallisuuden varmistamisessa ja lääkehoidon omavalvonnassa. Lääkehoidon työryhmä seuraa lääkehoidon vaaratapahtumia, kehittää aktiivisesti lääkehoidon laatumittareita ja prosesseja ja tuottaa lääkehoitoon liittyvää koulutusta ja materiaaleja.

Vuoden 2020 aikana työryhmä kokoontui säännöllisesti kuukausittain ja toteutti yhteistyössä HR:n kanssa mm. koulutuksen sosionomeille riittävän lääkehoidon osaamisen varmistamiseksi sekä järjesti lääkehoitovastaaville koulutusiltapäivän, johon osallistui noin 70 henkilöä. Koulutus sisälsi mm. Rinnekodin erikoislääkärien asiantuntijaluentoja sekä tietoa lääkehoitoa ohjaavista työkaluista ja perehdytyksestä. Lääkehoidontyö-ryhmä vastasi myös organisaation lääkehoitosuunnitelman päivityksestä. Vuonna 2020 aloitettiin myös kiinteä yhteistyö Diakonissalaitoksen konserniin kuuluvan Caritas Palvelut Oy:n kanssa yhtenäisten turvallisten lääkehoidon käytänteiden varmistamiseksi ja luomiseksi. Lääkehoidon työryhmän

tärkeänä tehtävänä näyttäytyi myös palvelutoiminnasta nouseviin kysymyksiin vastaaminen.

Työryhmä käynnisti pilottiprojektin yhteistyössä Causalus hyvinvointiteknologiayrityksen kanssa. Yhteistyötavoitteena on edelleen kehittää turvallista lääkehoitoa. Pilotti jatkuu vuonna 2021. Pilotissa tarkastellaan, miten lääkehoidon vaikuttavuuden arviointiin kehitetyn ohjelmiston avulla henkilöstö voi havainnoida kehitysvammaisten asiakkaiden lääkehoitoon liittyviä riskejä ja haittavaikutuksia entistä tehokkaammin.

Hygieniatyöryhmä

Rinnekodissa on nimetty hygieniahoitaja ja hygieniatyöryhmä, jotka toimivat yksiköiden hygieniavastaavien tukena. Vuonna 2020 hygieniahoitajaa ja hygieniatyöryhmää työllisti erityisesti COVID-19 -pandemia. Hygieniahoitaja päivitti ohjeistuksia sekä huolehti suojavarustetilauksista ja jakelusta. Työryhmä järjesti vuoden aikana kaksi koulutusta yksiköiden hygienia-vastaaville. Lisäksi intraan rakennettiin kattava infosivusto hygienia-asioista.

Defusing-työryhmä

Defusing-työryhmä toimii henkilökuntamme tukena ja järjestää purkukokouksen heti traumaattisen ja kuormittavan tilanteen jälkeen. Purkukokouksen tavoitteena on käydä läpi tapahtumat sekä päällimmäiset ajatukset ja tuntemukset. Tavoitteena on helpottaa tapahtuman aiheuttamaa stressiä ja aktivoida henkilökunta pitämään itsestään huolta sekä kannustaa keskinäiseen huolenpitoon ja tukeen. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena on myös edistää työhyvinvointia ja pitää yllä työkykyä.

Työryhmä toimi aktiivisesti vuoden 2020 aikana ja markkinoi toimintaansa yksiköihin vierailemalla tiimipalavereissa sekä tekemällä toiminnasta kertovan videon.

Tietosuojatyöryhmä

Rinnekodin tietosuojatyöryhmän tehtävänä on ohjeistaa ja kehittää tietosuojaosaamista sekä informoida rekisteröityjä heidän oikeuksistaan. Vuonna 2020 työryhmä loi prosessin asiakkaan informoimiseksi heidän oikeuksistaan omaan tietoonsa. Informoimisen tueksi tehtiin asiakkaille selkokielinen ja kuvitettu materiaali kolmella kielellä. Materiaali julkaistiin verkkosivuillamme (linkki tähän). Lisäksi kartoitettiin tietosuojaosaamisen tarpeita tekemällä kolme tietosuojakävelyä eri yksiköissä. Yksikön johtajien tietosuojan johtamisen ja perehdyttämisen ohjeistusta varten toteutettiin laaja kysely ja haastateltiin yksiköiden johtajia. Niiden pohjalta valmistui opinnäytetyö, joka edelleen kehittää tietosuojatyötämme.

Turvallisuustyöryhmä

Turvallisuustyöryhmän tehtävänä on seurata turvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyviä avainlukuja sekä ohjeistaa ja kouluttaa Rinnekodin henkilökuntaa ja sidosryhmien edustajia, jotta turvallinen työnteko ja asiointi toimipisteissämme mahdol-

listuu. Työturvallisuuteen liittyen työtapaturmia- ja läheltä piti -ilmoituksia ilmoituksia seurataan Haipro-järjestelmällä. Ilmoitusten määrä on edellisvuosien tasolla, vaikka yksikö- ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet.

Rinnekodin yksiköissä järjestettiin vuoden 2020 aikana säännöllisesti poistumis- ja turvallisuusharjoituksia sekä erilaisia turvallisuus-koulutuksia ja perehdytystilaisuuksia, joiden tarkoituksena oli lisätä henkilöstön, asiakkaiden sekä sidosryhmien turvallisuus-tietoisuutta ja luoda positiivista turvallisuuskulttuuria.

Avekki-koulutuksia toteutettiin vuoden aikana useita, mutta COVID 19-pandemia rajoitti koulutuksien osallistujamääriä ja koulutustavoitteisiin ei sen vuoksi päästy.

Oppilaitosyhteistyön kehittäminen

Oppilaitosyhteistyön kehittämiseksi perustettiin oma työryhmä, jonka tavoitteena oli kehitysvamma-alan tunnetuksi tekeminen sote-alan opiskelijoille sekä kertoa heille mahdollisuuksista harjoitteluun ja opinnäytetöiden tekemiseen Rinnekodilla. Koronasta huolimatta Rinnekoti pystyi tarjoamaan harjoittelu-paikkoja opiskelijoille kattavasti ja oppilaitoskäyntejä toteutettiin etäyhteyksillä. Suomen Diakoniaopistolle tarjottiin lähihoitaja-opiskelijoiden lisäksi harjoittelupaikkoja puhtaus- ja kiinteistö-alan perustutkintoa suorittaville opiskelijoille sekä työvaltaisesti opintojaan suorittaville lähihoitajaopiskelijoille. Diakonia-ammatti-korkeakoulun kanssa käynnistettiin uusi innovatiivinen työ-elämälähtöisen kehittämisen kurssi, joka toistetaan keväällä 2021. Diakin kanssa mahdollistettiin opiskelijoille myös opintojen opinnollistamiseen työsuhteessa.

Tieteellinen tutkimustoiminta

Helsingin Diakonissalaitos lahjoitti joulukuussa 2020 Suomen Aivosäätiölle, Rinnekodin kehitysvammatutkimuksen ala-rahastoon 100 000 € jaettavaksi apurahoina kehittämis- ja tutkimustyöhön. Tuettavat apurahatutkimukset liittyvät kehitysvammaisuuden diagnostiikkaan, hoitoon ja ehkäisyyn tai käsittelevät kehitysvammaisten henkilöiden elämänlaatua, perheitä tai kehitysvammaisuuteen liittyviä eettisiä näkökohtia. Suomen Aivosäätiö jakaa apurahat kehitysvammatutkimuksen alarahastosta vuosittain.

Lahjoitus- ja testamenttivarat

Rinnekoti tukee asiakkaiden hyvää elämää ja osallisuutta saaduilla testamentti- ja lahjoitusvaroilla. Vuoden 2020 aikana varoja kohdistettiin edelleen asiakkaiden hyvän palvelun ja mielekkään vapaa-ajantoiminnan lisäämiseen. Lisäksi toiminta-yksiköitä tuettiin edelleen aistivälineistöön ja -tiloihin sekä kommunikaatiolaitteisiin liittyvissä hankinnoissa. Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitukset vaikeuttivat retkien ja tapahtumien järjestämistä. Lahjoitusvaroilla sovitut tapahtumat, kuten esimerkiksi Lakistofestarit ja TUNNE TYÖSI -seminaari jouduttiin siirtämään.

Lahjoitusvaroilla tuettiin asiakkaiden mahdollisuuksia pitää yhteyksiä läheisiin ja ystäviin hankkimalla yksiköihin laitteita, joilla mahdollistettiin kuvayhteydet etänä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Saimme lahjoituksina erilaisia pelejä ja askartelutarvikkeita.

Niitä jaettiin kaikkiin lasten ja aikuisten yksiköihin. Nämä lahjoitukset toteutuivat yhteistyössä Diakonissalaitoksen varainhankinnan kanssa.

Suomessa juhlittiin 21.2.2020 ensimmäistä kertaa Care Day'ta. Care Dayn tarkoituksena on juhlistaa sijaishuollossa asuvia tai asuneita lapsia ja nuoria sekä heistä välittäviä henkilöitä. Lapsi- ja perhepalveluissa osallistuimme päivään järjestämällä mukavaa yhteistä tekemistä kaikille lapsille sekä heidän läheisilleen. Espoon Lakistossa ja Helsingin Pitäjänmäellä järjestettävissä tapahtumissa esiintyi Kengurumeininki. Sen lisäksi oli herkuttelua, hemmottelua ja kivaa puuhastelua.

Lahjoitusvaroilla rakennettiin Pohjois-Espooseen Lakiston alueelle esteetön frisbeegolfpuisto, jonka avajaisia vietettiin elokuussa Espoo-päivänä. Lakisto Frisbeeparkista löytyy kaksi kenttää, Startti ja Iisi. Radoista Iisi on esteetön ja Startti aloittelijoille suunnattu frisbeegolfrata. Frisbeen ohella Lakisto Frisbeeparkissa voi pelata myös jalkapallo- ja salibandygolfia. Lisäksi Lakisto Frisbeeparkkiin on pelivälineitä lahjoittanut Budget Sport ja Puskasoturit ry. Radan rakentamista on tukenut Espoon kaupunki.

Lakiston muraalitaiteen ohjaus- ja toteutusprojektia tuettiin. Asiakkaamme suunnittelivat ja toteuttavat yhdessä ulkoisen kumppanin kanssa muraaleja Espoon Lakistoon tuomaan iloa ja väriä ympäristöön. Projekti jatkuu vuonna 2021 ja lopputulosta päästään juhlimaan kesällä.

Joululahjahankintoihin myönnettiin perinteisesti avustuksia lapsille ja asiakkaille, joilla ei ole omaisia. Lahjoitusvaroja käytettiin vuoden aikana 210 000 euroa.

6. Hallittu kasvu ja uudistuminen

Hallittu kasvu ja uudistuminen jatkuivat suunnitellusti.

Kolme kehitysvammaisten pitkäaikaista laitoshoito-yksikköä lakkautettiin 12/2020. Asumisen tuen palveluissa käynnistettiin kaksi uutta tehostetun palveluasumisen yksikköä, Pajula Espoon Lakistoon ja Viljala Espoon Pellakseen. Kolme tehostettua palveluasumis- yksikköä toimi väistötiloissa, kun varsinainen toimintayksikkö oli remontissa.

Lapsi- ja perhepalveluissa käynnistimme kolme uutta lasten yksikköä: Aada ja Isla Vaasaan ja Taimi Lakistoon. Kasvunkoti Maijan toiminta päätettiin keskeyttää keväällä 2020 eikä toimintaa katsottu mahdolliseksi käynnistää uudelleen. Syynä toiminnan keskeyttämiseen oli omavalvonnassa havaitut puutteet palvelun laadussa.

Työllistymisen ja osallisuuden palveluissa käynnistimme uuden Toimintakeskus Aarteen Lakistoon ja aloitimme uutena palveluna etäpalvelut.

Omakoti Sofian vuokranantaja sanoi hoivakiinteistön vuokra-sopimuksen irti kuuden kuukauden irtisanomisajalla 12/2019. Omakoti Sofian toiminta siirrettiin vuonna 2020 Espoon Matinkylään tehostetun asumisyksikkö Silvan tiloihin, jolloin Silvan toiminta jouduttiin lakkauttamaan.

Vuoden aikana edistettiin tuloksekkaasti uusia Kasvu-projekteja. Uudet yksiköt käynnistyvät vuonna 2021 Espoon Viherlaaksossa sekä Porissa, Oulussa ja Jyväskylässä. Turussa uusi yksikkö käynnistyy alkuvuodesta 2022. Edellisten lisäksi Helsinkiin on valmisteltu uuden Tuulikanteleen rakennusta. Palvelutoiminta ja asiakkuus- ja myyntitiimi valmistelivat uudiskohteiden valmis-tumisten myötä saneerattavien yksiköiden asiakasohjausta ja toiminnan alasajoa.

Vuoden 2021 aikana on alkamassa kumppanuus Laurean ESR Netta-hankkeessa, jossa tavoitteena on erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllisyyden ja osaamisen tukeminen. Hanke on kolmivuotinen. Rinnekodin asiakkaiden on tarkoitus osallistua hankkeen pilotteihin, ja asiantuntijoidemme osallistua niin asiantuntijuuden jakamiseen kuin yhteiskehittämiseen. Lisäksi on tarkoitus hakea hankerahoitusta ja kehittää vammais- ja päihdepalveluiden yhteistyönä haitallisesti päihteitä käyttävien kehitysvammaisten henkilöiden päihdepalveluita ja näin edistää kohderyhmän hyvinvointia, toimijuutta ja osallisuutta.

